

KARIM MIKHAIL

Αντιπρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της MSD Ελλάδας

«Η Ελλάδα μπορεί να αναδειχθεί σε κέντρο φαρμακευτικής καινοτομίας»

Πα τη φαρμακευτική καινοτομία, για την ανάγκη να διαμορφωθεί μία αναπτυξιακή φαρμακευτική πολιτική, για την επόμενη ημέρα της φαρμακοβιομηχανίας και το όραμα της MSD, αλλά και το πρόβλημα με το οποίο βρίσκεται αντιμετώπιση η χώρα μας, καθώς όπου εφαρμόζονται υπερβολικές περικοπές της φαρμακευτικής δαπάνης προκύπτουν νέες σφραβλώσεις με αρνητικό αντίκτυπο στη λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας και την πρόσβαση των ασθενέστερων στρωμάτων σε σημαντικές θεραπείες, μιλάει στην ειδική έκδοση του «Κέρδους», ο συνομιλητής μας. Να σημειωθεί, ότι η MSD επενδύει κάθε χρόνο 5 εκατ. ευρώ σε κλινικά ερευνητικά προγράμματα. Στην Ελλάδα απασχολεί άμεσα 230 υπαλλήλους και συνεργάζεται με τοπικές εταιρείες παρασκευής και διανομής φαρμάκων, οι οποίες παράγουν σχεδόν το 50% των σκευασμάτων που διατίθενται στην ελληνική αγορά. Τα φάρμακα της MSD αντιμετωπίζουν το 53% των 20 πιο σοβαρών παθήσεων παγκοσμίως.

Το πλήρες κείμενο της συνέντευξης έχει ως εξής:

► Πώς κρίνετε τις μεταρρυθμίσεις στον χώρο της υγείας και ειδικότερα σε ό,τι αφορά στη φαρμακευτική δαπάνη; Πιστεύετε ότι κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση και ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην εξυγίανση του κλάδου; Είναι προφανές ότι έχουν γίνει πολύ σημαντικά βήματα για την όραση των σφραβλώσεων στον χώρο της υγείας με αξιόπαινες προσπάθειες σε πολλά επίπεδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, παρά τα προβλήματα, αποτελεί η πρόσφατος που έχει επιτευχθεί στο πεδίο της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Ωστόσο, ενώ κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει το γεγονός ότι η φαρμακευτική δαπάνη πριν την κρίση αναπτυσσόταν με υψηλότερους από το φυσιολογικό ρυθμούς, γεγονός που καθιστούσε απαραίτητο τον περιορισμό της, είναι πολύ σημαντικό το ενδιαφέρον στον πρωταρχικό στόχο που παραμένει η προστασία της υγείας, του πολυτιμότερου αγαθού των ανθρώπων. Σήμερα με τη συμβολή της φαρμακευτικής βιομηχανίας, έχει σαφέστατα επιτευχθεί σημαντικός βαθμός πειθαρχίας, καθώς η φαρμακευτική δαπάνη έχει περιοριστεί στα 2,8 δισ. ευρώ, έχοντας υπο-

στεί μείωση 41% από το 2009. Όμως, όπου εφαρμόζονται υπερβολικές περικοπές της φαρμακευτικής δαπάνης προκύπτουν νέες σφραβλώσεις με αρνητικό αντίκτυπο στη λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας και την πρόσβαση των ασθενέστερων στρωμάτων σε σημαντικές θεραπείες. Επίσης, προκαλούνται προβλήματα στη βιωσιμότητα της φαρμακευτικής βιομηχανίας, τα οποία τελικά επιδεινώνουν το επενδυτικό κλίμα. Πιστεύω ότι έχουμε αγγίξει το χαμηλότερο δυνατό όριο της φαρμακευτικής δαπάνης και ότι περαιτέρω περικοπές οπωσδήποτε θα οξύνει αυτές τις σφραβλώσεις υπονομιώνοντας τον βασικό στόχο που είναι η διατήρηση και η βελτίωση της υγείας των ανθρώπων. Παρά την όποια πρόσκαιρη εξοικονόμηση, η κατάσταση αυτή μακροπρόθεσμα θα επιφέρει δυσβάσταχτη επιβάρυνση στις δομές υγείας και φυσικά στην αποτελεσματικότητά τους.

► Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να προχωρήσει αποτελεσματικά η εξυγίανση του χώρου της υγείας και πώς μπορεί να ξεμπλοκάρει το κομμάτι της καινοτομίας προς όφελος των ασθενών και της πραγματικής οικονομίας; Είναι απαραίτητο να μεταβούμε από τη μονοδιάστατη θεώρηση του κλάδου της υγείας ως παράγοντα κόστους σε μία συνολική θεώρηση που βλέπει την υγειονομική δαπάνη ως επένδυση. Ο κλά-

δος της υγείας και η φαρμακευτική βιομηχανία ειδικότερα, χαρακτηρίζονται από υψηλή ένταση εργασίας και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, καθώς η ζήτηση για υπηρεσίες και προϊόντα υγείας παρουσιάζει σταθερή άνοδο. Ο κλάδος διαθέτει συνενεργία όλα τα απαραίτητα συστατικά ώστε να αποτελέσει μοχλό επανεκκίνησης και ανάπτυξης της οικονομίας, συμβάλλοντας στην ενίσχυση και ποιοτικότερη στροφή της απασχόλησης, την ανάπτυξη της καινοτομίας, την αύξηση των εξαγωγών και τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για την εθνική οικονομία. Η εναλλακτική αυτή θεώρηση ωστόσο, προϋποθέτει μακροπρόθεσμη στρατηγική και σχετικό σχεδιασμό που θα κατευθύνουν τα μέτρα που λαμβάνονται και τους πόρους που διατίθενται για την υγεία.

Η έως τώρα αντιμετώπιση της καινοτομίας, η οποία έχει εξορισμού αναπτυξιακή αξία, είναι ενδεικτική της απαρχαιωμένης αντίληψης για τη βιομηχανία της υγείας που πρέπει να αλλάξει. Αυτή τη στιγμή, η δυναμική της καινοτομίας έχει υπονομιωθεί, αφού για περισσότερα από δύο χρόνια δεν έχουν εισαχθεί νέα φάρμακα. Τα νέα, καινοτόμα φάρμακα ωστόσο, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σταθερή αύξηση του προσδόκιμου ζωής και τελικά στην ανάπτυξη της παραγωγικότητας και της οικονομικής ευμερείας. Εξ ου και θεωρούμε ότι απαιτείται δραστηρική αλλαγή μοντέλου, ώστε να ενσωματώνεται η φαρμακευτική καινοτομία. Η υγειονομική δαπάνη θα μπορούσε να έχει πρόσθετη αξία, η οποία μεταφράζεται σε επένδυση για την οικονομία, που όχι μόνο της δίνει ώθηση αλλά και εξασφαλίζει την ανάπτυξη νέων φαρμάκων. Η Ελλάδα άλλωστε μπορεί να αναδειχθεί σε κέντρο φαρμακευτικής καινοτομίας γιατί διαθέτει άριστα καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό, όπως επίσης και αξιόλογο πανεπιστημιακό και ερευνητικό ιδρύματα.

► Πώς βλέπετε τον ρόλο της MSD τα προσεχή χρόνια στην Ελλάδα και πού αλλού θα στοχεύετε;

Στην MSD έχουμε επίγνωση του κοινωνικού μας ρόλου να παρέχουμε φάρμακα που βελτιώνουν τη ζωή των ασθενών και δραστηριοποιούμαστε πρωτίστως με γνώμονα το όφελος των ασθενών.

Εκουμε δεσμευτεί στη δύσκολη συγκυρία που διανύει η Ελλάδα, να συμβάλουμε διασφαλίζοντας την πρόσβαση των ασθενών στις θεραπείες μας και στήριζοντας την ελληνική οικονομία.

«Τα νέα, καινοτόμα φάρμακα» τονίζει με έμφαση ο κ. Karim Mikhail, «διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σταθερή αύξηση του προσδόκιμου ζωής και τελικά στην ανάπτυξη της παραγωγικότητας και της οικονομικής ευμερείας. Εξ ου και θεωρούμε ότι απαιτείται δραστηρική αλλαγή μοντέλου, ώστε να ενσωματώνεται η φαρμακευτική καινοτομία».

Εκουμε δεσμευτεί στη δύσκολη συγκυρία που διανύει η Ελλάδα, να συμβάλουμε διασφαλίζοντας την πρόσβαση των ασθενών στις θεραπείες μας και στήριζοντας την ελληνική οικονομία. Η δεσμευσή μας αποδεικνύεται εμπράκτως από το γεγονός ότι παρά το ύψος των σφραβλώσεων του Δημοσίου προς την εταιρεία μας, δεν σταματήσαμε ποτέ να παρέχουμε τα φάρμακά μας, αφού προτεραιότητά μας παραμένει να εξασφαλίζουμε την πρόσβαση των ασθενών στις θεραπείες τους. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές πρέπει ωστόσο να εξοφληθούν προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων μας. Επιπλέον, επενδύουμε 5 εκατ. ευρώ ετησίως σε κλινικά ερευνητικά προγράμματα. Ταυτόχρονα, η εταιρεία στην Ελλάδα απασχολεί άμεσα 230 υπαλλήλους και συνεργάζεται με τοπικές εταιρείες παρασκευής και διανομής φαρμάκων, οι οποίες παράγουν σχεδόν το 50% των σκευασμάτων που διατίθενται στην ελληνική αγορά. Η παρουσία μας στην Ελλάδα χαράσσεται με μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Επί του παρόντος, εργαζόμαστε πάνω σε διάφορες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στο να στήριξουν την οικονομία και να ελαφρύνουν τα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Σύμφωνα μάλιστα, θα είμαστε στην ευχάριστη θέση να τε ανακοινώσουμε. Εκουμε δεσμευτεί να κάνουμε πράξη την εμπιστοσύνη μας στην Ελλάδα και τους Έλληνες, να ενισχύσουμε την οικονομία και φυσικά να μετουσιώσουμε στην πράξη το όραμά μας να «είναι ο κόσμος καλά».

► Τι ακριβώς προεβείτε για εσάς το όραμα να «είναι ο κόσμος καλά»; Πώς μπορεί στην Ελλάδα της κρίσης να γίνει κάτι τέτοιο πράξη;

Στο όραμα να είναι ο κόσμος καλά συμπυκνώνεται όλη η φιλοσοφία της εταιρείας, η οποία συνοψίζεται στην πρωτεύουσα σημασία της ανθρώπινης υγείας ως κυρίαρχης συνθήκης για την κοινωνική ευμερεία. Για εμάς, με δύο λόγια, η υγεία είναι το πολυτιμότερο αγαθό και απαραίτητη προϋπόθεση για την κοινωνικά πρόοδο. Η πίστη μας αυτή μεταφράζεται

στην καινοτόμο δράση μας με στόχο την ανακάλυψη φαρμάκων που αναβαθμίζουν τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον κόσμο. Η προσπάθειά μας έχει αποδώσει και σήμερα η MSD ξεχωρίζει ανάμεσα στις φαρμακευτικές εταιρείες για το εύρος των φαρμάκων που έχει ανακαλύψει. Ως αποτέλεσμα, τα φάρμακα της εταιρείας αντιμετωπίζουν το 53% των 20 πιο σοβαρών παθήσεων παγκοσμίως. Εργαζόμαστε ακούραστα στην Ελλάδα ώστε τα φάρμακά μας να είναι διαθέσιμα σε όσους τα έχουν ανάγκη και προσπαθούμε συνεχώς να συμβάλουμε στην εξεύρεση βιώσιμων και λειτουργικών λύσεων για την ενίσχυση της ευελιξίας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος περιθάλψης. Το κλειδί για την ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών υγείας είναι η συνεργασία ανάμεσα στις δομές περιθάλψης, τη βιομηχανία, την επιστήμη και την κοινωνία και νομίζω ότι σε αυτό πρέπει να ενισχύουμε την προσοχή μας.

► Πώς βλέπετε την επόμενη ημέρα της φαρμακοβιομηχανίας στη χώρα μας, καθώς οι προκλήσεις και οι δυσκολίες διογκώνονται διαρκώς; Η φαρμακοβιομηχανία τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις καθώς ο περιορισμός στις φαρμακευτικές δαπάνες με επίκεντρο το ζήτημα της τιμής βρέθηκε στον πυρήνα παρεμβάσεων για τον περιορισμό των δαπανών υγείας. Ταυτόχρονα, τα ρυθμιστικά εμπόδια για την ενίσχυση των επενδύσεων και την ανάπτυξη της καινοτομίας παραμένουν αμείωτα και η χαμηλή δαπάνη οπωσδήποτε δεν συμβάλλει στη βιωσιμότητα του καινοτόμου χαρακτηριστικού θεραπευτών που αναπτύσσει η φαρμακοβιομηχανία. Αναφέρω ως παραδείγματα τις καθυστερήσεις και τα λάθη στην έκδοση των δελτίων τιμών, τον γλιόριμα σε ό,τι αφορά στην επικαιροποίηση της θετικής λίστας φαρμάκων με καινοτόμα φάρμακα και τις καθυστερήσεις στην αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών, ένα ζήτημα στο οποίο πολύ πρόσφατα υπήρξαν κάποια θετικά σημάδια πρόόδου, κενδογόμενα ότι τα απαραίτητα κονδύλια είναι διαθέσιμα. Αυτό που πρέπει σίγουρα, είναι να συγκεραστούν δύο ούτως ή άλλως συμπληρωματικές ανάγκες: Η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας στην κοινωνία και η διαφύλαξη της φαρμακευτικής επιχειρηματικότητας. Είναι επομένως απαραίτητη η απομάρτυση από το παρόν ρυθμιστικό μοντέλο και η διαμόρφωση μιας αναπτυξιακής φαρμακευτικής πολιτικής που θα αναγνωρίζει και θα αξιοποιεί τη δυναμική της φαρμακοβιομηχανίας και της φαρμακευτικής έρευνας σε όρους καινοτομίας, απασχόλησης, ανταγωνιστικότητας, και συμβολής στο ΑΕΠ. Υπό αυτές τις συνθήκες, το φαρμακευτικό οικοσύστημα στην Ελλάδα, άρρηκτα συνδεδεμένο με το επίπεδο υπηρεσιών υγείας, θα μπορούσε όχι μόνο να αναπτυχθεί βιώσιμα αλλά και να καταστεί κρίσιμος μοχλός για την οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας.